በኢትዮጵያ የሚቲዎሮሎጂ ኢንስቲትዩት የሚቲዎሮሎጂ ትንበያ፣ ቅድሚያ ማስጠንቀቂያ እና ምክር አገልግሎት ምርምር ዘርፍ

ከአክቶበር 1-31/2026 የነበረው የአየር ጠባይ ግምገማ እና ከኖቬምበር 1-30/2026 የሚኖረው የአየር ጠባይ ትንበያ እና ምክረ ሃሳብ

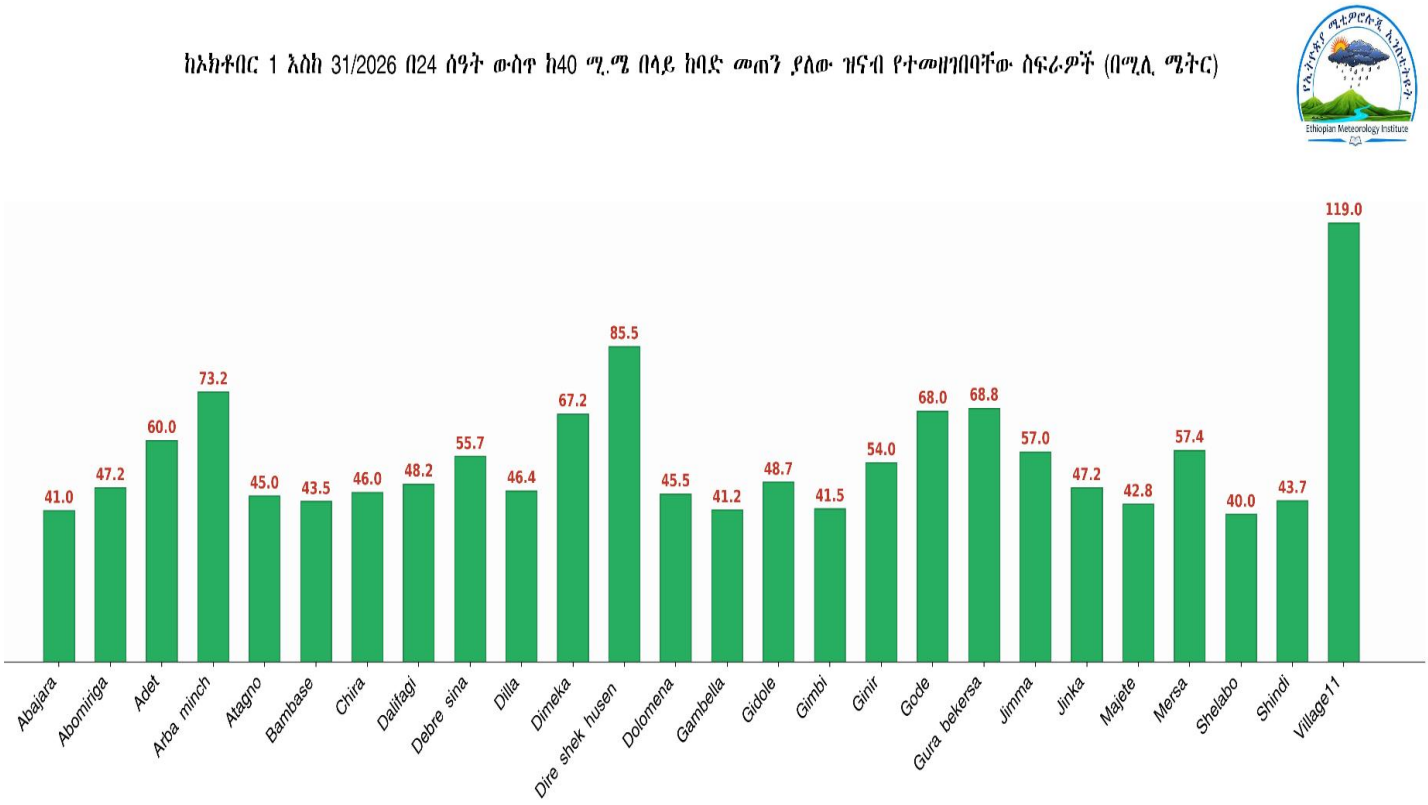
ኖቬምበር 2026

አዲስ አበባ

1.1 እ.ኤ.አ ከኦክቶበር 1 እስከ 31/2026 የነበረው የአየር ጠባይ

ባለፈዉ ወር በጋ ሁለተኛ የዝናብ ወቅታቸዉ በሆኑት በደቡብ እና ደቡብ ምስራቅ የሀገሪቱ አካባቢዎች እንዲሁም በደቡብ ምዕራብ፣ ምዕራብ፣ ምስራቅና ሰሜን ምስራቅ ላይ የተሻለ የደመና ሽፋን ነበራቸዉ፡፡ ከዚሁ ጋር ተያይዞ በደቡብ፣ ደቡብ ምስራቅ፣ ሰሜን ምስራቅ እና ደቡብ ምዕራብ የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ በ24 ሰዓት ዉስጥ ከመካከለኛ እስከ ከባድ መጠን ያለው ዝናብ ተመዝግቦባቸዋል፡፡ በአጠቃላይ ባለፈዉ ወር በ57 የሀገሪቱ አከባቢዎች ላይ በ24 ሰዓት ዉስጥ ከ30 ሚ.ሜ በላይ የሆነ ከባድ መጠን ያለዉ የዝናብ መጠን ነበራቸዉ (ምስል 1)፡፡ ከነበረዉ ከባድ ዝናብ ጋር በተያያዘ በሰሜን ጎንደር ዞን በጃናሞራ ወረዳ በሳቅባ ቀበሌ፤ በደባርቅ ወረዳ አበርጊና እና አርግንጆና ቀበሌዎች፤ በማዕከላዊ ጎንደር ዞን ጭልጋ ወረዳ በሚገኙ ሁለት ቀበሌዎች በረዶ ቀላቅሎ የጣለዉ ዝናብ በሰብሎች ላይ ጉዳት አድርሷል፡፡ እንዲሁም በመልካ ዲዳ፣ በቀላፎ፣ በጎዴ እና በፋፊን አካባቢዎች ላይ ቅጽበታዊ ጎርፍ ተከስቷል፡፡

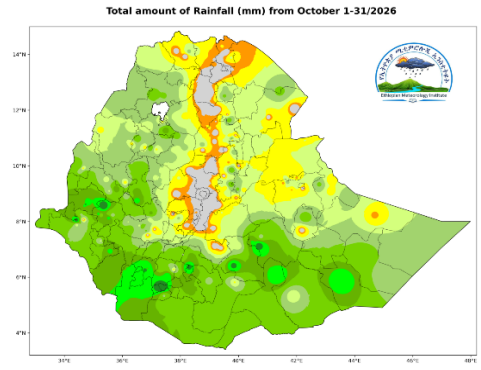
በተጨማሪም በደቡብ ምዕራብና ደቡብ የሀገሪቱ አከባቢዎች ላይ በ24 ሰዓት ዉስጥ ከ40-119 ሚ.ሜ የሚደርስ ከባድ መጠን ያለው ዝናብ ተመዝግቧል፡፡ ከ50 ሚ.ሜ በላይ ከባድ መጠን ያለው ዝናብ ከተመዘገበባቸው የሀገሪቱ አከባቢዎች መንደር11 119.0፣ ድሬ ሸክና ሁሴን 85.5፣ አርባ ምንጭ 73.2፣ ጉራ በቀርሳ 68.8፣ ጎዴ 68፣ ዲመካ 67.2፣ አዴት 60፣ መርሳ 57.4፣ ጅማ 57፣ ደብርሲና 55.7፣ ጊኒር 54

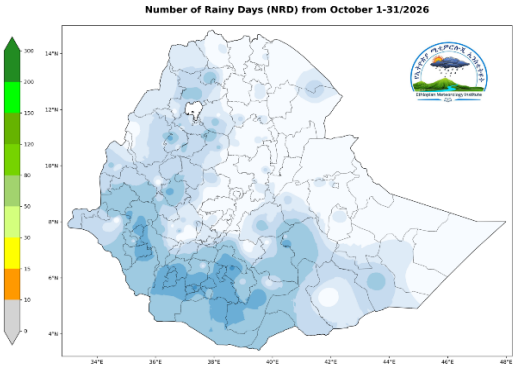
ምስል1: ከኦክቶበር 1 እስከ 31/2026 በ24 ሰዓት ውስጥ ከ60 ሚ.ሜ በላይ ከባድ መጠን ያለው ዝናብ የተመዘገበባቸው

ባለፈዉ የኦክቶበር ወር የዘነበዉ የዝናብ መጠን ከሀገሪቱ ቦታ ሽፋን አንፃር ሲገመገም፤ በጋ ሁለተኛ የዝናብ ወቅታቸዉ የሆኑት የቦረና፣ ምስራቅ ቦረና፣ ምዕራብ ጉጂ ጉጂ፣ እና ምስራቅ ባሌ ዞኖች፣ ከሶማሌ ክልል የዳዋ፣ ሊበን፣ አፍዴር፣ ሸበሌ፣ ቆራሂ፣ ዶሎ፣ ነጎብ፣ እና ጃረር ዞኖች፣ የጋሞ፣ ባስኬቶ፣ አሪ፣ ኮንሶ፣ ቡርጂ፣ አሌ፣ ጋርዱላ፣ ኮሬ እና ደቡብ ኦሞ ዞኖች፣ ሁሉም የሲዳማ ክልል ዞኖች፣ እንዲሁም የክረምት ወቅት ዝናብ ተጠቃሚ ከሆኑ ዞኖች ምዕራብ ወለጋ፣ የቄለም ወለጋ፣ ምስራቅ ወለጋ፣ ሆሮ ጉድሩ ወለጋ፣ ኢሉባቦር፣ ቡኖ በደሌ፣ ጅማ ዞኖች፣ የካማሺ፣ መተከል፣ አሶሳ፣ ማኦ ኮሞ ዞኖች፣ የአኝዋክ፣ መኾርንግ፣ የኑዌር እና የኢታንግ ልዩ ወረዳ፣ የባህርዳር ዙሪያ፣ የሰሜን፣ ምዕራብ ጎጃም እና የአዊ ዞኖች፣ የከፋ፣ ኮንታ፣ ዳውሮ፣ ቤንች ሸኮ፣ ሸካ እና ምዕራብ ኦሞ ዞኖች፣ የወላይታ፣ ጎፋ እና ጌድዮ ዞኖች ላይ ከ30-300 ሚ.ሜ የሚደርስ ዝናብ ከ6-22 ቀናት ያህል ዝናብ ነበራቸዉ (ካርታ 1 እና 2)። በተጨማሪም የሰሜን፣ መካከለኛዉ እና ደቡብ ጎንደር፣ ምስራቅ ጎጃም፣ የምዕራብ ሐረርጌ ዞኖች፣ አርሲ እና ምዕራብ አርሲ እና ባሌ ዞኖች ፣የምዕራብ፣ የሰሜን ምዕራብ እና የመካከለኛ ትግራይ ዞኖች፣ ቅልበቲ፣ ፋንቲ፣ ማሂ፣ ሃሪ፣ ጋቢ ዞኖች ከ15-50 ሚ.ሜ የሚደርስ ወቅቱን ያልጠበቀ አነስተኛ መጠን ዝናብ ከ4-12 ቀናት ያህል ዝናብ ነበራቸዉ (ካርታ 1 እና 2)።

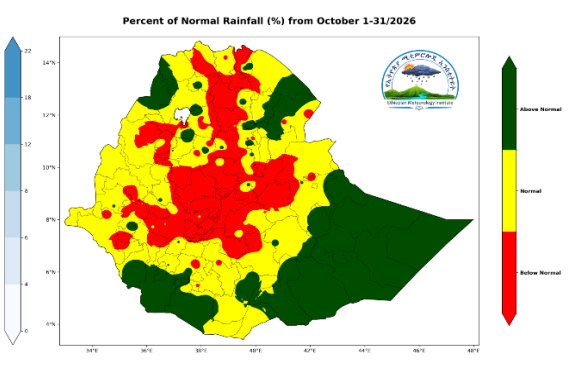
ባለፈዉ የኦክቶበር ወር የዘነበዉ የዝናብ መጠን ከቦታ ሽፋን አንፃር ሲገመገም፤ በጋ ሁለተኛ የዝናብ ወቅታቸዉ የሆኑት የቦረና፣ ምስራቅ ቦረና፣ ምዕራብ ጉጂ፣ ጉጂ እና ምስራቅ ባሌ ዞኖች፣ ከሶማሌ ክልል የዳዋ፣ ሊበን፣ አፍዴር፣ ሸበሌ፣ ቆራሂ፣ ዶሎ፣ ነጎብ፣ እና ጃረር ዞኖች፣ የጋሞ፣ ባስኬቶ፣ አሪ፣ ኮንሶ፣ ቡርጂ፣ አሌ፣ ጋርዱላ፣ ኮሬ እና ደቡብ ኦሞ ዞኖች፣ ሁሉም የሲዳማ ክልል ዞኖች፣ እንዲሁም የክረምት ወቅት ዝናብ ተጠቃሚ ከሆኑ ዞኖች የቄለም ወለጋ፣ ምዕራብ ወለጋ፣ ምስራቅ ወለጋ፣ ሆሮ ጉድሩ ወለጋ፣ ዞኖች፣ የካማሺ፣ መተከል፣ አሶሳ፣ ማኦ ኮሞ ዞኖች፣ የአኝዋክ፣ መኾርንግ፣ የኑዌር እና የኢታንግ ልዩ ወረዳ፣ የባህርዳር ዙሪያ፣ የሰሜን፣ ምዕራብ ጎጃም እና የአዊ ዞኖች፣ የከፋ፣ ኮንታ፣ ዳውሮ፣ ቤንች ሸኮ፣ ሸካ እና ምዕራብ ኦሞ ዞኖች፣የወላይታ፣ ጎፋ እና ጌድዮ ዞኖች ላይ መደበኛ እና ከመደበኛ በላይ የሆነ የዝናብ መጠን ተመዝግቧል (ካርታ 3)።

ካርታ 1 እ.ኤ.አ ከኦክቶበር 1 እስከ 31/2026 ድረስ የነበረው የዝናብ መጠን በሚ.ሜ

ካርታ 2 እ.ኤ.አ ከኦክቶበር 1 እስከ 31/2026 ድረስ ዝናብ የዘነበባቸዉ ቀናት

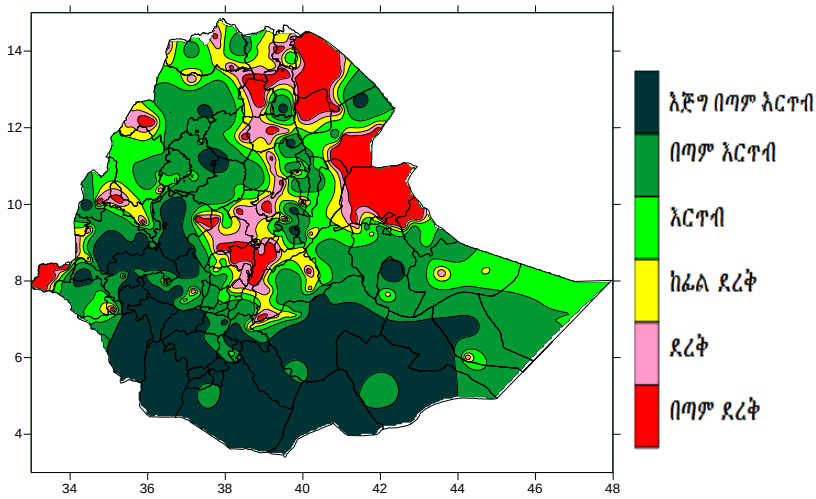
ካርታ 3 እ.ኤ.አ ከኦክቶበር 1 እስከ 31/2026 የነበረዉ የዝናብ መጠን ከመደበኛዉ ጋር ሲነፃፀር

1.2 እ.ኤ.አ ከኦክቶበር 1 እስከ 31/2026 የነበረው የአየር ጠባይ በግብርና ሥራ እንቅስቃሴ ላይ ያሳደረው ተፅዕኖ

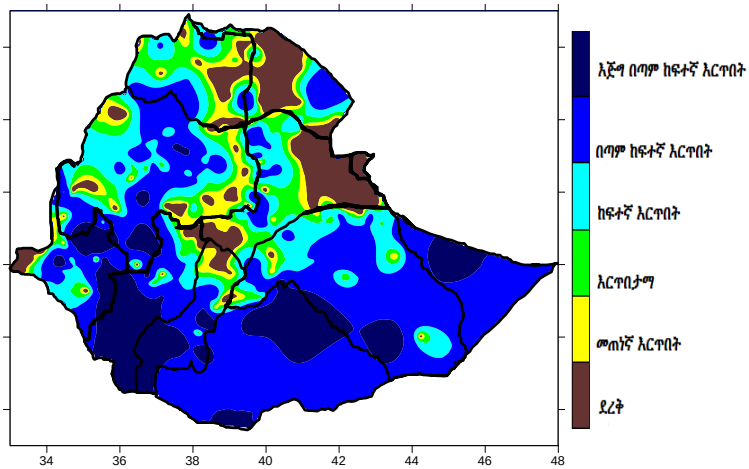
እ.ኤ.አ በኦክቶበር ወር የነበረው የእርጥበት ሁኔታ በጋ ሁለተኛ የዝናብ ወቅታቸው በሆኑት በደቡብና ደቡብ ምስራቅ የሀገራችን አካባቢዎች በተለይም በቦረና፣ ጉጂ እና የደቡብ ክልል ደቡባዊ ዞኖች ለሚካሄደው የሰብል ልማት የማሳ ዝግጅት ለማድርግ፣ ዘር ለመዝራትና ለተዘሩ ሰብሎች እድገት ምቹ ሁኔታ ፈጥሯል፡፡ በተጨማሪም በደቡብ ምዕራብና ምዕራብ አጋማሽ በሚገኙ የሀገራችን አካባቢዎች ተጨማሪ እርጥበት ለሚያስፈልጋቸው እና ፍሬ በመሙላት ላይ ለሚገኙ የመኸር ሰብሎች የውሃ ፍላጎታቸውን ከማሟላት አንጻር ከፍተኛ ጠቀሜታ ነበረው፡፡ በመሆኑም በዚህ ወቅት የተገኘው እርጥበት በተለይም ለአርብቶ አደርና ከፊል አርብቶ አደር አካባቢዎች የግጦሽ ሳርና የመጠጥ ውሃ አቅርቦትን ከማሻሻል አንጻር ከፍተኛ ጠቀሜታ ነበረው፡፡ በሌላ በኩል በሰሜን፣ ሰሜን ምዕራብ፣ ሰሜን ምስራቅ፣ በምስራቅና በመካከለኛው የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ የነበረው እርጥበት ዘግይተው ተዘርተው ዕድገታቸውን ላልጨረሱና ከመስከረም ወር መጀመሪያ ጀምሮ በአፈር ውስጥ በሚገኝ እርጥበት ለተዘሩ እንደ ሽንብራና ጓያ ላሉ የጥራጥሬ ሰብሎች፣ ለቋሚ ተክሎች፣ ለጓሮ አትክልቶችና ለፍራፍሬዎች የውሃ ፍላጎታቸውን ከማሟላት አንጻር አዎንታዊ ጎን ነበረው፡፡ በአንጻሩ ግን በተለይም በሰሜን፣ በሰሜን ምዕራብ፣ በሰሜን ምስራቅና በምስራቅ እንዲሁም በአንዳንድ የመካከለኛው የሀገራችን አካባቢዎች በወሩ መጨረሻ ላይ የነበረው ወቅቱን ያልጠበቀ ዝናብ በመኸር ሰብል ስብሰባ ላይ በመጠኑም ቢሆን አሉታዊ ተጽዕኖ ነበረው(ካርታ 4)።

1.3 እ.ኤ.አ ከኦክቶበር 1 እስከ 31/2026 የነበረው የአየር ጠባይ በውሃው ዘርፍ ላይ ያሳደረው ተፅዕኖ

ባለፈው የኦክቶበር ወር በአብዛኛው ዋቤ ሸበሌ፣ ገናሌ ዳዋ፣ አጋዴን፣ ኦሞ ጊቤ፣ ስምጥ ሸለቆ፣ አባይ፣ ባሮ አኮቦ፣ እንዲሁም በመካከለኛና በመካከለኛ ተከዜ ከመጠነኛ እስከ ከፍተኛ የገፀ ምድር የውሃ ፍሰት የነበራቸው፡፡በተጨማሪም በታችኛው ኦሞ ጊቤ፣ ስምጥ ሸለቆና ላይኛው ገናሌዳዋ ተፋሰሶች ደግሞ በጣም ከፍተኛ የሆነ የገፀ ምድር ውኃ ነበረው፡፡ ይህ ሁኔታ በተለይም ዋነኛ ወቅታቸው ለሆኑት ለአብዛኛው የዋቤ ሸበሌ፣ የገናሌ ዳዋ፣ የአጋዴን፣ ለመካከለኛና ታችኛው ኦሞ ጊቤ እንዲሁም ለስምጥ ሸለቆ አካባቢዎች የሚኖረው ጠቀሜታ እጅግ የጎላ ነው፡፡ በተለይም እንደ ዋቤ ሸበሌ፣ ገናሌ ዳዋ፣ አጋዴን፣ መካከለኛና ታችኛው ኦሞ ጊቤ እና ስምጥ ሸለቆ ላሉ ዋና ዋና ወቅታዊ የውሃ ተፋሰሶችና አካባቢዎች ከፍተኛ ጠቀሜታ ያለው ሲሆን፣ በአጠቃላይ ለነዚህ ክፍሎች ያለው ፋይዳ እጅግ የላቀ ነው (ካርታ 5)።

ካርታ 4 እ.ኤ.አ ከኦክቶበር 1 እስከ 31/2026 ድረስ የነበረው የእርጥበት ሁኔታ

ካርታ 5 እ.ኤ.አ ከኦክቶበር 1 እስከ 31/2026 ድረስ የነበረው የእርጥበት ሁኔታ

2. መግቢያ

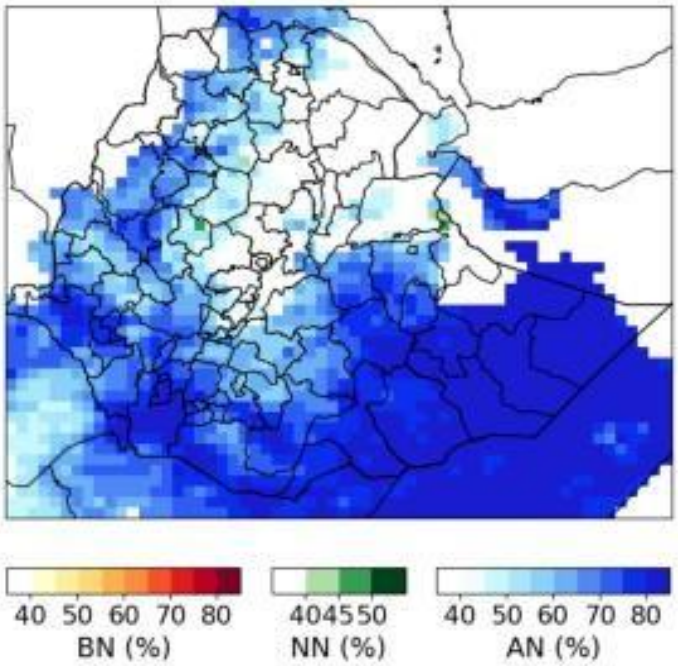
በኖቬምበር ወር የበጋው ዝናብ በአብዛኛዉ በደቡብና ደቡብ ምዕራብ ኢትዮጵያ ላይ የሚወሰን በመሆኑ የደቡብ ኦሮሚያ፤ የደቡብ ምዕራብ ኢትዮጵያ ክልል ዞኖች፤ የደቡብ ኢትዮጵያ ክልል ዞኖች፤ የሲዳማ ክልል ዞኖች ከ5-10 ቀናት ዝናብ የሚኖራቸው ሲሆን በመጠን ከ 50-100 ሚ.ሜ የሚደርስ ዝናብ ያገኛሉ። በተጨማሪም የሶማሌ ክልል ደቡባዊ ክፍል ከ5-10 ቀናት ዝናብ ያገኛሉ።

2.1 እ.ኤ.አ ከኖቬምበር 1 እስከ 30/2026 የሚኖረው የአየር ጠባይ ትንበያ

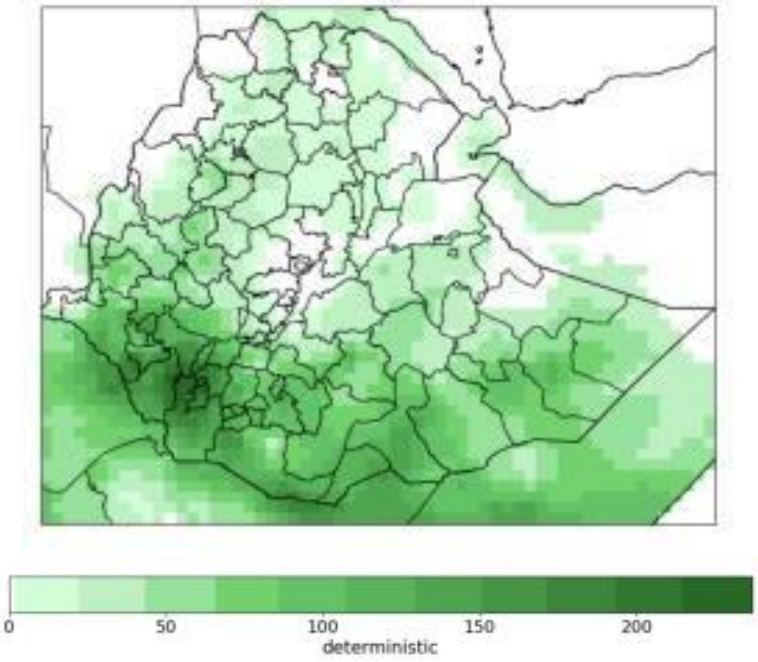
በመደበኛ ሁኔታ በኖቬምበር ወር በአብዛኛው የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ የበጋው ደረቅ ፀሐያማና ነፋሻማ የአየር ሁኔታ ከማመዘኑ ጋር ተያይዞ በአንዳንድ የሀገሪቱ አከባቢዎች ላይ የሌሊቱና የማለዳው ቅዝቃዜ የሚስተዋልበት ወር ነው፡፡ በሌላ በኩል በደቡብ ምዕራብ፣ በደቡብ እና በደቡብ ምስራቅ የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ ዝናቡ ቀጣይነት ይኖረዋል፡፡

በሚቀጥለው የኖቬምበር ወር ዝናብ ሰጪ የሚቲዎሮሎጂ ገጽታዎች ከመጀመሪያዉ ሳምንት ጀምሮ በአንፃራዊ ሁኔታ እየተሻሻሉ እንደሚሄድና እስከ ወሩ መጨረሻ ደረስ ቀጣይነት የሚኖራቸዉ ሲሆን፣ ከሚጠናከሩት የአየር ሁኔታ ክስተቶች ላይ በመነሳት በጋ ሁለተኛ የዝናብ ወቅታቸው በሆኑት የቦረና፣ የምስራቅ ቦረና፣ የምዕራብ ጉጂ፣ ጉጂ እና የምስራቅ ባሌ ዞኖች፣ የሲዳማ ክልል ዞኖች፤ የሶማሌ ክልል ደቡባዊና ደቡብ ምስራቅ ዞኖች እና የደቡብ ኢትዮጵያ ክልል ደቡባዊ ዞኖች ላይ ቀጣይነት ያለው ዝናብ እንደሚኖራቸው አሃዛዊ የትንበያ መረጃዎች ይጠቁማሉ (ካርታ 6 እና 7)፡፡ በተጨማሪም ቀደም ብሎ የክረምት ወቅት ዝናብ እያገኙ የነበሩት የደቡብ ምዕራብ የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ ከቀላል እስከ መካከለኛ መጠን ያለዉ ያለው ዝናብ እንደሚኖራቸዉ የትንበያ መረጃዎች ይጠቁማሉ፡፡ በሌላ በኩል በጸሀይ ኃይል ታግዘው ከሚጠናከሩት የሚቲዎሮሎጂ ገጽታዎች ላይ በመነሳት በምስራቅ፣ በሰሜን ምስራቅ እና በሰሜን ምዕራብ የሀገሪቱ አከባቢዎች ላይ ከሚጠናከሩት የአየር ሁኔታ ክስተቶች ላይ በመነሳት አልፎ አልፎ በሚኖሩት ቀናት ወቅቱን ያልጠበቀ ቀላል መጠን ያለዉ ዝናብ ይኖራል (ካርታ 6 እና 7)፡ ፡ በተጨማሪም በመካከለኛዉ፣ በሰሜን ምሥራቅ እና የደቡብ ደጋማ ቦታዎች ላይ የለሊቱና የማለዳው ቅዝቃዜ አልፎ አልፎ በሚኖሩት ቀናት ከአምስት (5) ዲግሪ ሴልሺየስ በታች እንደሚሆን የትንበያ መረጃዎች ያሳያሉ። ስለሆነም በሚኖሩት ደረቅ ቀናቶች

የደረሱ ሰብሎች መሰብሰብ አስፈላጊ መሆኑን የኢትዮጵያ ሚቲዎሮሎጂ ኢንስቲትዩት ይጠቁማል፡፡

ካርታ 6 እ.ኤ.አ. ከኖቬምበር 1 እስከ 30/2026 የሚኖረው የዝናብ መጠን ከረጅም ግዜ አማካይ

ካርታ 7 እ.ኤ.አ. እ.ኤ.አ. ከኖቬምበር 1 እስከ 30/2026 የሚኖረው የዝናብ መጠን በሚ.ሜ

2.2 እ.ኤ.አ ከኖቬምበር 1 እስከ 30/2026 የሚኖረው የአየር ጠባይ በግብርናው ሥራ እንቅስቃሴ ላይ ሊያሳድር የሚችለው ተፅዕኖ

በሚቀጥለው ወር በተለይም የመኸር ሰብል አብቃይ በሆኑት የደቡብ ምዕራብ የሀገሪቱ ክፍሎች ላይ የመሚኖረው እርጥበት በተለያየ ምክንያት ዘግይተው ለተዘሩና የእድገት ጊዜያቸውን ላልጨረሱ የመኸር ሰብሎች፣ ለቋሚ ተክሎችና ፍርፍሬዎች የውኃ ፍላጎት መሟላት ምቹ ሁኔታን ይፈጥራል። በተጨማሪም በጋ ሁለተኛ የዝናብ ወቅታቸው በሆኑት የቦረና፣ ምስራቅ ቦረና፣ ምዕራብ ጉጂ፣ ጉጂ ፣ምስራቅ ባሌ፣ የሲዳማ ክልል ዞኖች፣ የሶማሌ ክልል ደቡባዊና ደቡብ ምስራቅ ዞኖች እና የደቡብ ኢትዮጵያ ክልል ደቡባዊ ዞኖች የሚጠበቀው እርጥበት ለአርብቶ አደርና ከፊል አርብቶ አደር አካባቢዎች ለእንሰሳት መኖና የመጠጥ ውሃ አቅርቦት መሻሻል ከፍተኛ ጠቀሜታ ከመኖሩም

በተጨማሪ የበጋ ሰብል በሚያመርቱ እንደ ቦረናና ጉጂ ለመሳሰሉ አካባቢዎች ለተዘሩ ሰብሎች እድገት የጎላ ጠቀሜታ ይኖረዋል፡፡ በተጨማሪም የሚገኘው እርጥበት በተለይም ውሃ አጠር በሆኑ አካባቢዎች የሚገኘውን የዝናብ ውሃ ለመሰብሰብና ለማከማቸት መልካም አጋጣሚን የሚፈጥር በመሆኑ ማህበረሰቡ እና የሚመለከታቸው አካላት ይህንን ለማከናወን የሚያስችል ቅድመ ዝግጅት ማድረግ ያስፈልጋል። በአንጻሩ ግን የመኸር ሰብል አብቃይ በሆኑ በምስራቅ፣ ሰሜን ምስራቅ እና ሰሜን ምዕራብ የሀገራችን አካባቢዎች ሊኖር የሚችለው ቀላል መጠን ያለዉ ወቅቱን ያልጠበቀ ዝናብ በተለይም በደረሱ እና በመሰብሰብ ላይ በሚገኙ እንደ ሰሊጥ፣ ጤፍ፣ ገብስ፣ አጃ እና ስንዴ እንዲሁም ቀድመው በሚደርሱ እንደ በቆሎ እና ማሽላ የመሳሰሉት የረጅም ጊዜ ሰብሎች ላይ አሉታዊ ጎን ሊኖረው ስለሚችል አርሶ አደሮች እና የሚመለከታቸው አካላት በየጣልቃው የሚኖረውን ደረቅ ቀናቶች በመጠቀም የደረሱ ሰብሎችን በወቅቱ መሰብሰብ ያስፈልጋል። በተጨማሪም አልፎ አልፎ በመካከለኛዉ፣ ሰሜን ምሥራቅ እና ደቡብ ደጋማ ቦታዎች ላይ የለሊቱና የማለዳው ቅዝቃዜ ክስተት በሚጠበቅባቸው የሀገሪቱ አካባቢዎች በሰብሎችና በመስኖ በሚበቅሉ አዝዕርቶች ላይ ጉዳት እንዳይደርስ ቅድመ ጥንቃቄ ማድረግ ያስፈልጋል፡፡

2.3 እ.አ.አ ከኖቬምበር 1 እስከ 30/2026 የሚኖረው የአየር ጠባይ በውሀ ዘርፍ ላይ ሊያሳድር የሚችለው ተፅዕኖ

በኖቬምበር ወር በባሮ አኮቦና በላይኛው ኦሞ ጊቤ ተፋሰሶች ላይ ቀደም ብሎ የሚታየው የገጸ መድር የውሃ ፍሰት እንቅስቃሴ ቀጣይነት የሚኖረው ሲሆን፣ በመጀመሪያዎቹ አሥር ቀናትም መካከለኛ የገፀ ምድር ውሃ ፍሰት ይጠበቃል። ከመጀመሪያዎቹ አሥር ቀናት መጨረሻ ጀምሮ የበጋው ሁለተኛ የዝናብ ወቅት በገናሌ ዳዋ፣ በስምጥ ሸለቆ፣ በታችኛው ኦሞ ጊቤ፣ በዋቤ ሸበሌና በኦጋዴን ተፋሰሶች ላይ እየተጠናከረ የሚሄድ ሲሆን፤ በተለይም በገናሌ ዳዋ፣ በስምጥ ሸለቆና በኦሞ ጊቤ ተፋሰሶች ላይ ከፍተኛ የገፀ ምድር ውሃ ፍሰት የመኖር ዕድሉ ከፍተኛ ነው። በአንፃሩ በተከዜ፣ በመረብ ጋሽ፣ በአዋሽ፣ በአፋር ዳናክልና በላይኛው ዋቤ ሸበሌ ተፋሰሶች ላይ ደረቅ የአየር ሁኔታ የሚያመዝን ሲሆን፣ በአባይ ተፋሰስ ደግሞ በጥቂት ገባር ወንዞች ላይ ብቻ ቀላል የገፀ ምድር ውሃ ፍሰት ይጠበቃል።